

Sygn. akt II UK 176/05

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 6 kwietnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska

SSN Maria Tyszel (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku W. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o przywrócenie renty
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 kwietnia 2006 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w S.
z dnia 19 maja 2005 r., sygn. akt III AUa .../05,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w S. do ponownego rozpoznania**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G., po rozpoznaniu odwołania W. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z 22 grudnia 2003 r., odmawiającej ubezpieczonemu dalszego

prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wyrokiem z dnia 19 stycznia 2005 r., VI U .../04, zmienił tę decyzję w ten sposób, że od 1 grudnia 2003 r. przyznał wnioskodawcy, na stałe, prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Sąd ten ustalił, że W. P., urodzony 23 grudnia 1954 r., z zawodu ślusarz mechanik, był od 19 maja 1975 r. uznawany za inwalidę III grupy z ogólnego stanu zdrowia. Jego zdolność do pracy została stwierdzona dopiero orzeczeniem lekarza orzecznika Zakładu z 3 grudnia 2003 r. Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie, Sąd Okręgowy powołał się na treść art. 57 i art., 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o FUS” i na treść § 29 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra, Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 5 sierpnia 1983 r. w sprawie składu komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, trybu postępowania, trybu kierowania na badanie przez te komisje oraz szczegółowych zasad ustalania inwalidztwa (Dz. U. Nr 47, poz. 214 ze zm.), zgodnie z którym nie przeprowadza się badań kontrolnych osób, których inwalidztwo trwało nieprzerwanie ponad dziesięć lat, licząc od daty powstania inwalidztwa. Zdaniem Sądu, mimo uchylenia tego rozporządzenia mocą rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 sierpnia 1997 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy do celów rentowych (Dz. U. Nr 99, poz. 612), powołane rozporządzenie z 5 sierpnia 1983 r., ma zastosowanie w sprawie, z uwagi na okoliczność, że w powołanym wyżej paragrafie dziesięcioletni termin określony w przytoczonym przepisie, w stosunku do ubezpieczonego upłynął jeszcze przed jego uchyceniem. W ocenie Sądu Okręgowego, wyniki kontrolnych badań lekarskich, przeprowadzonych po tym dziesięcioletnim terminie, nie mogą stanowić podstawy pozbawienia dotychczasowego rencisty prawa do renty. Sąd Okręgowy powołał się przy tym na wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2002 r., II UKN 747/00.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 19 maja 2005 r., III AUa .../05, Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. oddalił apelację organu rentowego, podtrzymując ustalenia faktyczne i ich ocenę prawną, dokonane przed Sądem pierwszej instancji. Uzupełniając ocenę prawną rozstrzygnięcia, Sąd Apelacyjny podkreślił, że poddanie ubezpieczonego W. P. badaniom lekarskim po

upływie dziesięciu lat trwania nieprzerwanej niezdolności do pracy, zarówno w postępowaniu przed organem rentowym, jak i przed Sądem pierwszej instancji, naruszało przepis § 29 powołanego wyżej rozporządzenia z 5 sierpnia 1983 r., który w ocenie Sądu Apelacyjnego, ma „rangę ustawową”.

W skardze kasacyjnej organ rentowy zarzucił naruszenie art. 29 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia z 5 sierpnia 1983 r., polegające na przyjęciu przez Sąd Apelacyjny stanowiska, że przepis ten ma zastosowanie w obecnym stanie prawnym, pod rządami przepisów ustawy o FUS, i na przyjęciu, że „nie podlegają weryfikacji świadczenia rentowe osób i to niezależnie od aktualnego stanu zdrowia, które nabyły do nich prawo pod rządem poprzednio obowiązujących przepisów, o ile okres pobierania tego świadczenia do 1 września 1997 r. wynosił nieprzerwanie 10 lat”. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu pierwszej instancji i oddalenie odwołania. Jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej podniesiono potrzebę dokonania wykładni przepisów ustawy o FUS, w szczególności jej art. 107, ponieważ ich stosowanie budzi „poważne wątpliwości, szczególnie w kontekście wykładni zastosowanej przez Sądy obu instancji”. Autor kasacji twierdzi, że wykładnia ta została wprawdzie oparta na orzecznictwie Sądu Najwyższego, jednakże wydanym, zasadniczo, w stanie prawnym obowiązującym przed wejściem w życie ustawy o FUS.

Rozpoznając skargę kasacyjną Sąd Najwyższy wziął pod uwagę co następuje:

Podniesiony w skardze zarzut wadliwego zastosowania w sprawie przepisu rozporządzenia, które utraciło moc obowiązującą z dniem 1 września 1997 r., jest zasadny. Trafnie podniesiono w uzasadnieniu skargi, że konstatacja zaskarżonego wyroku o utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego jest chybiona, ponieważ w przeważającej mierze Sąd Apelacyjny powołał się na te orzeczenia, które straciły aktualność wobec zmiany stanu prawnego. Orzecznictwo Sądu Najwyższego co do dopuszczalności poddawania kontrolnym badaniom lekarskim osób, których dotyczył § 29 powołanego wyżej rozporządzenia z 5 sierpnia 1983 r. nie było jednolite, jednakże w żadnym z orzeczeń Sąd Najwyższy nie przypisywał temu przepisowi „rangi ustawowej”, jak to określił Sąd Apelacyjny. Zaistniała w orzecznictwie rozbieżność stała się przyczyną podjęcia w dniu 26 stycznia 2006 r.,

w sprawie III UZP 2/05, uchwały, w której skład siedmiu sędziów Sądu Najwyższego wyraził pogląd, że nie ma podstawy prawnej uznania za niedopuszczalne weryfikowania przez organ rentowy niezdolności do pracy osoby, która przed dniem 1 września 1997 r., nieprzerwanie od dziesięciu lat, miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy (uprzednio – inwalidztwa). Osoba taka nie może skutecznie powoływać się na przepis § 29 rozporządzenia, a skoro odzyskała zdolność do pracy, to fakt, że uprzednio obowiązujące przepisy były dla niej korzystniejsze nie stanowi podstawy prawnej dalszego pobierania świadczenia z funduszu rentowego pochodzącego ze składek wszystkich ubezpieczonych. Skład orzekający w całej rozciągłości podziela stanowisko przyjęte w powołanej uchwale oraz argumentację prawną wyrażoną w jej uzasadnieniu. Uchwała ta zostanie opublikowana w jednym z najbliższych numerów OSNP, więc nie ma potrzeby powtórzenia przedstawionego w niej wyводу.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398¹⁶ w związku z art. 398¹¹ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.